

शत्रुरिति शदेः शातनार्थात्शास्तेः शासनार्थात्शयतेस्तनूकरणार्थात्शृणोतेहिंसाार्थान्श्वसतेरुच्छ्वासासाधार्तादन्तर्जावितण्यार्थात्सीबतेः सुदृतेर्वांदेत्येस्थानेतालव्यस्योपसर्जनानां शत्रुरिति शब्दोत्पन्नस्तदर्थश्च सर्वस्वव्य-
स्तीत्यर्थः ॥ ३२ ॥ दुर्योधनस्य तव मम च प्रीतिर्जयलाभेन यशसश्च प्राप्तिसंख्याणामपि ईश्वरप्रीतिः स्वधर्माचरणेनेत्यर्थः ॥ ३३ ॥ अस्त्राणीति कालेऽस्त्रं न प्रतिभास्यतीति पूर्वमुक्त्वापि आवेशात्स्वस्य विद्यमानानामस्त्रसं-
ब्रवीमि ते सर्वमिदं ममास्ति तच्चापि सर्वमवेत्ति राजा ॥ शत्रुः शदेः शासतेर्वाश्रयतेर्वाशृणोतेर्वाश्रयतेः सीदतेर्वा ॥ ३२ ॥ उपसर्गाद्बहुधासूदतेऽश्वप्रायेण सर्वं
त्वयितच्च मत्स्यं ॥ दुर्योधनार्थतव च प्रियार्थमात्मार्थमपीश्वरार्थं ॥ ३३ ॥ तस्मादहं पाण्डववासुदेवौ योत्स्येयत्नात्कर्म तत्पश्य मेऽद्य ॥ अस्त्राणि पश्याद्यम-
मोत्तमानि ब्राह्मणादिदिव्यान्यथमानुषाणि ॥ ३४ ॥ आसादयिष्याम्यहमुग्रवीर्यं द्विपो द्विपं मत्तमिवातिमत्तः ॥ अस्त्रं ब्राह्मणमनसा यज्येयं क्षेप्येयं पार्थाया प्रमेयं
जयाय ॥ तेनापि मे नैव मुच्येत युद्धे न चेत्येतो द्विपमेऽद्य चक्रं ॥ ३५ ॥ वैवस्वता इदं हस्ताद्वरुणाद्वापि पाशिनः ॥ सगदा द्वाधाधनपतेः सवज्राद्वापि वासवात् ॥ अन्य-
स्मादपि कस्माच्चिदमिन्नादाततायिनः ॥ ३६ ॥ इति शल्यविजानीहियथानाहं विभेम्यतः ॥ तस्मान्न मे भयं पार्थान्नापि चैव जनार्दनात् ॥ ३७ ॥ सहयुद्धं हि मे ताभ्यां
सांपराये भविष्यति ॥ कदाचिद्विजयस्याहमस्त्रहेतोरटनूप ॥ ३८ ॥ अज्ञानाद्विद्विष्यन्वाणान् घोररूपान् भयानकान् ॥ होमयेन्वावत्समस्य प्रमत्तदृष्टुणाऽहं न
॥ ३९ ॥ चरंतं विजने शल्यततो नु व्याजहार मां ॥ यस्मात्त्वया प्रमत्तेन होमयेन्वाहतः सुतः ॥ ४० ॥ श्वश्रेते पततां च क्रमिति मां ब्राह्मणो ब्रवीत् ॥ युध्यमानस्य संश्र-
मे प्राप्स्यैकायनं भयं ॥ ४१ ॥ तस्माद्विभेमि बलवद्ब्राह्मणव्याहृतादहं ॥ एते हि सोमराजान इश्वराः सुखदुःखयोः ॥ ४२ ॥ अदां तस्मै गोसहस्रं बलीवदाश्वपट-
शान् ॥ प्रसादं न लभे शल्य ब्राह्मणान्मद्रके श्वर ॥ ४३ ॥ ईषादं तान् सप्तशतान् दासीदासशतानि च ॥ ददतां द्विजमुख्यो मे प्रसादं न च कारसः ॥ ४४ ॥ कृष्णानां श्वे-
तवत्सनां सहस्राणि चतुर्दश ॥ आहरं न लभे तस्मात्प्रसादं द्विजसत्तमात् ॥ ४५ ॥ क्रदं गृहं सर्वकामैर्यच्च मे वसुकिं च न ॥ तत्सर्वमस्मै सत्कृत्य प्रयच्छां भिनचेच्छ-
ति ॥ ४६ ॥ ततो ब्रवीन्मां याचं तमपराधं प्रयत्नतः ॥ व्याहृतं न मया सूततत्तथानतदम्यथा ॥ ४७ ॥ अनृतोक्तं प्रजां हन्यात्ततः पापमवाप्नुयां ॥ तस्माद्भर्माभिरक्षा-
र्थं नानृतं वक्तुमुत्सहे ॥ ४८ ॥ मात्वं ब्रह्म गतिं हिंस्याः प्रायश्चित्तं कृतं त्वया ॥ मद्वाक्यं नानृतं लोके कश्चित्कुर्यात्समाप्नुहि ॥ ४९ ॥

पदमभिप्रेत्याह ब्राह्मणब्रह्मशिरआदीनि दिव्यानि ऐंद्रवारुणां धर्वादीनि मानुषाणि औमानि दिव्यघनुरादीनि ॥ ३४ ॥ अस्त्रमिति यत्तु यदि हि प्रसिद्धं क्षेप्येतर्हि नैव मुच्येत शत्रुः परंतु यद्विचक्रं विषमेन
पतेदित्ययमपि द्वितीयो दोषोद्वर्शितः ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ अहं न हतवानस्मि ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ समाप्तिर्हि शापमनुभवस्त्वित्यर्थः ॥ ४९ ॥